

ria L. en gallica L.), maar nooit gemengd in éézelfde nest! Op het terrein C vond ik enkel berkeblad-nesten; vermoedelijk omdat zich daar weinig rozen in de buurt bevonden; de berkenstruiken in de nabijheid vertoonden echter des te duidelijker het werk der bladsnijders. Op de terreinen A en B werden vele botanische rozen gekweekt.

Uit het bovenstaande leid ik af, dat het hier een vasten vorm van nestwijze betreft. Vooral omdat ook op het zandige terrein C deze nestwijze trouw werd gevolgd en ik geen enkele uitzondering heb aangetroffen.

Bij het opkweken van enkele nesten merkte ik op, dat van éézelfde nest sommige larven reeds vóór den winter verpopten, andere eerst in de daaropvolgende lente. Dit verschijnsel (overwintering deels als nymfhe, deels als larve) heb ik ook bij andere Aculeaten geconstateerd en o.a. meer uitgebreid bij *Eriades maxillosus* L. *) kunnen nagaan; niet enkel als een toevallige afwijking maar als een regelmatig, elk jaar terugkeerend, verschijnsel. Misschien doet dit verschijnsel zich wel bij meer Apiden en andere Aculeaten voor? En mogelijk laat zich hierdoor ook de tegenspraak verklaren, die men soms bij verschillende waarnemers aantreft, omtrent het overwinteren van bepaalde Apiden als nymfhe, resp. als larve.

Wellicht staat hiermee ook de vrij lange vliegtijd van sommige bijen in verband, omdat de als-larve-overwinterende dieren in de volgende lente een langeren ontwikkelingsduur noodig hebben en later uitkomen? Betreffende *M. circumcincta* kreeg ik steeds den indruk, dat de vroegverschijnende voorjaarsdieren kleiner en lichter-bruin gekleurd waren dan de exemplaren, die men in den lateren zomer aantreft, zoodat ik vroeger zelfs meende daarin een aanduiding te vinden van een 2e generatie. Mijn waarnemingen waren echter nog te beperkt om een vast verband met bovengenoemd verschijnsel te kunnen leggen.

Babberich (Geld.), Capucijnenklooster, April 1944.

Over den auteur van *Leptocerus commutatus* (Trichoptera)

door

F. C. J. FISCHER.

Leptocerus commutatus werd als n.sp. door R. Mac Lachlan beschreven in: A monographic Revision and Synopsis of the Trichoptera of the European Fauna (p. 308, Pl. XXXIII f. 1—2, 1877). Wat den naam betreft schreef hij: "I have retained the MS. name under which it was forwarded to me by Rostock."

M. Rostock had echter de soort reeds genoemd in zijn: Neuropterologische Mittheilungen. SB. naturw. Ges. Isis, Dresden 1873, Heft 1—3, p. 9—25 (1874). Het schijnt, dat Mac Lachlan deze publicatie niet gekend heeft of dat het hem ontgaan is, dat de bewuste soort er kort in beschreven wordt. Rostock schrijft op p. 23 onder *Leptocerus*: „..... 7. *L. commutatus* mihi (die meisten Haare auf dem Scheitel blos in einen Punkt vereinigt). Grossdöbschitz....." Het woord „meisten" is een drukfout, die in: Berichtigungen und Zusätze zu....., Heft 4—9, p. 85 verbeterd werd. Het moet zijn: w e i s s e n. In deze zelfde Berichtigungen wordt ook de naam *commutatus*, dien hij als synoniem met *genei* Ramb. beschouwt, ingetrokken, blijkbaar echter ten onrechte, daar Mac Lachlan ook *L. genei* Ramb. (l.c. p. 306) beschrijft.

Hoewel Rostock's beschrijving van *L. commutatus* zeer kort is, is zij toch voldoende kenmerkend te achten, omdat de onmiddellijk voorafgaande soort *L. albifrons* L. is, welke meestal een geheel wit behaarden kop heeft. (Overigens bleek later, dat er bij *commutatus* dikwijls in het geheel geen witte haren zijn.)

Het auteursrecht komt dus zonder twijfel toe aan M. Rostock, zoodat de soort in het vervolg genoemd moet worden: *Leptocerus commutatus* Rstck.

Rotterdam, Lumeystr. 7c, Augustus 1944.

*) Tevens bij de parasiet: *Sapyga clavicornis* L., in zooverre, dat sommige exemplaren als imago, andere als larve overwinterden. Daarbij blijft het nog een open vraag, of de als-larve-overwinterende individuen den eerstvolgenden zomer uitkomen, ofwel nog een 2en winter meemaken in het nymphestadium. Mijn waarnemingen stemden niet geheel overeen met die van P. Maréchal in Bull. Ann. Soc. Ent. Belg. tom. 73 (1933), bladz. 227.